

RECEPTIONAT

Agenția Națională pentru Cercetare
și Dezvoltare _____
_____ 2021

AVIZAT

Secția AŞM _____

_____ 2021

IP Institutul de Cercetări pentru Culturile de Cîmp „Selecția”

RAPORT ȘTIINȚIFIC FINAL**privind implementarea Ofertei de soluții de cercetare-inovare privind
combaterea și atenuarea impactului pandemiei COVID-19**

Diminuarea situației pandemice cu COVID -19 prin extinderea soiurilor noi de grâu și orz de
toamnă de calitate înaltă adaptate la schimbările climatice 20.70086.10 / COV

Prioritatea Strategică

Agricultura durabilă, securitatea alimentară și siguranța alimentelor

Conducătorul proiectului

Postolati Alexei

Directorul organizației

Boincean Boris

Consiliul științific/Senatul

Boaghii Ion

L.S.

Chișinău 2021

1. Scopul ofertei de soluții depuse la concurs

Crearea soiurilor noi de grâu și orz de toamnă, cu nivel înalt la roadă și adaptarea lor la condițiile schimbărilor climatice.

2. Obiectivele ofertei de soluții

1. Selectarea formelor parentale pentru etapele de hibridare și studierea rezistenței lor la secetă. Au fost efectuate 79 combinații hibride la grâu comun de toamnă și 24 la orz de toamnă. Semințe hibride și formele lor parentale vor fi semănate și studiate în câmpul de hibrizi F1 pe anul 2022.
2. Studierea și selectarea liniilor create în câmpul de selecție pentru includerea lor în câmpul de orientare. În câmpul de selecție au fost selectate 250 linii homozigote la grâu de toamnă și 180 la orz de toamnă.
3. Au fost studiate și selectate 450 linii perspective la grâu de toamnă și 200 linii perspective la orz de toamnă în câmpul de orientare.

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivele ofertei de soluții

1. Crearea și implementarea în producere a soiurilor noi de grâu comun și orz de toamnă mai productive și adaptate în situația pandemică cu COVID-19 și schimbărilor climatice. Pe anul 2021 în Comisia de stat pentru încercarea soiurilor de plante au fost transmîte soiuri noi - Odor, Belșug (grâu de toamnă) și soiul Nicoli (orz de toamnă).

4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivele ofertei de soluții

1. În institut sunt create o serie de soiuri de grâu comun și orz de toamnă cu un nivel înalt de productivitate și cu o rezistență înaltă la secetă.(grâu de toamnă – Meleag, Vestitor, Talisman, Căpriana, Savant, Aport, Tiras.), (orz de toamnă – Tezaur, Auriu, Scînteia, Radana.)

5. Rezultatele obținute

Cercetările asupra acestui proiect sunt incluse în mod organic, în programul de selecție a grâului comun și orzului de toamnă la Institutul de Cercetare pentru Culturile de Cîmp „Selecția”, deoarece procesul de selecție pentru crearea unui soi specific durează cel puțin 7-8 ani.

În anii de raportare 2020/21, a fost inclus în acest proiect, noul material de reproducere creat pentru grâul comun de toamnă și orz de toamnă a studiat în toate etapele, de la hibridizarea

formelor parentale selectate până la testarea finală a varietății competitive a liniilor selectate. Deci, în anul agricol 2020/21, volumul total de material de reproducere pentru grâul comun de toamnă studiat în experimentele de câmp în volum de 10780 numere, inclusiv 450 de soiuri din diferite țări din pepinieră de colecție. În câmpul de reproducere a liniilor homozigote și heterozigote și câmpul de orientare - 74 de linii de reproducere pentru 1-3 ani de studiu în comparație cu standardele de stat și cele mai bune soiuri regionalizate de reproducere locală. Tabelul 1 prezintă rezultatele nivelului de productivitate și alți indicatori agrobiologici cei mai importanți pentru ultimii 3 ani de studiu în principalele teste de varietate competitivă ale Institutului pentru grâul de toamnă. Rezultate experimentale ale anului 2021 sunt în prelucrare, datele finale vor fi la sfârșitul anului.

Volumul total de material de ameliorare pentru orzul de toamnă în anul de raportare 2020, a fost de 2705 de numere. Inclusiv: 60 de genotipuri au fost studiate în câmpul de colecție. În câmpul de selecție - 2.400 de linii homozigote și heterozigote, 200 linii au fost studiate în câmpul de orientare și 40 de genotipuri în câmpul de concurs final.

Tabelul nr. 1

Rezultatul testării soiurilor omologate și de perspectivă de grâu comun de toamnă la ICCC „Selectia” (Câmpul comparativ de concurs, premergător - Lucerna)

Nº	Denumirea soiurilor	Productivitatea t/ha				Abaterea % de la st.	Înălțimea Plantei cm	Nr. De spice 1m ²	Masa boabelor în spic	Gluten		Masa a 1000 de bouabe (gr.)
		2018	2019	2020	medie					%	UDK	
Soiuri semiintensive												
1	Meleag-st.	7,13	5,75	1,87	4,92	-	93	428	1,52	24	73	33,1
2	Căpriana	6,28	5,80	1,65	4,58	93	95	410	1,50	26	61	40,2
3	Creator	6,83	6,40	1,66	4,96	101	95	494	1,49	32	95	36,1
4	Vestitor	6,83	6,28	1,62	4,91	100	91	456	1,73	25	60	35,6
5	Clasic	6,73	6,40	1,87	5,00	102	102	536	1,50	27	72	38,7
6	Savant	6,83	6,60	1,57	5,00	102	100	442	1,55	29	76	40,1
7	Amor	6,73	5,45	1,83	4,67	95	92	478	1,46	25	63	37,0
8	Aport	7,63	6,18	2,09	5,30	108	90	488	1,74	26	41	38,7
9	Tiras	7,53	7,08	1,91	5,51	112	88	510	1,30	28	60	35,6
	<i>media</i>	<i>6,95</i>	<i>6,22</i>	<i>1,79</i>	<i>4,98</i>	<i>101</i>	<i>94</i>	<i>471</i>	<i>1,53</i>	<i>27</i>	<i>67</i>	<i>37,2</i>
Soiuri intensive												
1	Fenix	7,25	5,50	1,73	4,83	98	85	436	1,26	23	45	34,0
2	Rod	6,98	6,40	1,89	5,09	103	88	450	1,50	27	65	39,5
3	Lăutar	7,60	5,55	1,92	5,02	102	86	456	1,39	27	64	35,6
4	Acord	7,38	6,23	1,93	5,18	105	83	422	1,36	26	56	36,7
5	Talisman	7,35	5,83	1,71	4,96	101	80	492	1,36	25	58	36,7
6	Numitor	7,10	6,10	1,77	4,99	101	75	454	1,47	24	73	37,4
7	Simbol	7,98	5,58	1,49	5,02	102	76	542	1,40	24	65	30,6
	<i>media</i>	<i>7,38</i>	<i>5,88</i>	<i>1,78</i>	<i>5,01</i>	<i>102</i>	<i>82</i>	<i>465</i>	<i>1,39</i>	<i>25</i>	<i>61</i>	<i>35,8</i>

Din datele prezentate în tabel, se poate observa că, în medie, peste 3 ani de studiu, soiuri omologate precum Creator, Clasic, Savant, Aport (ecolip semi-intensiv) și Rod, Lăutar, Acord,

Talisman, Numitor (ecotip intensiv) au depășit de la 1 la 12 % standardul național - soiul Meleag. Dintre noile soiuri studiate la Comisie de Stat - Tiras și Simbol. Lucrările de ameliorare pe orz de toamnă se bazează pe crearea soiurilor pe tipuri de dezvoltare: semi-intensive de toamnă și semi-iarnă (umblătoare). Aceste genotipuri sunt capabile să-și realizeze pe deplin potențialul genetic în condițiile de mediu înconjurător. Rezultatele muncii de ameliorare din ultimii trei ani sunt prezentate în tabelul 2.

Tabelul nr. 2

Producția soiurilor omologate și de perspectivă în anii 2018-2020 (medie).

Nº	Denumirea soiurilor	Producția t/ha	% față de martor	Perioada de veget. (zile)	Talia plantei, (cm)	Rez.la cădere (bal)
1	Excelent - martor	4,80	100	233	88	4,2
2	BT-14/02	4,60	95,8	236	92	4,2
3	Radana	4,60	95,8	230	82	4,5
4	Elegant	4,80	0,0	233	84	4,0
5	Brumar	5,10	106,3	233	86	4,5
6	Tezaur - martor	4,60	100	233	88	4,2
7	Scînteia	4,80	104,3	235	84	4,0
8	Auriu	4,70	102,2	233	89	4,2
9	Stelar	4,90	106,5	236	90	4,0
10	Nicoli	5,05	109,8	232	88	4,0

Sase soiuri de orz de toamnă (Excelent, Tezaur, BT-14/02, Scînteia, Auriu, Radana) sunt omologate și cultivate în câmpurile țării noastre. Trei soiuri (Elegant, Stelar, Brumar) sunt în prezent studiate în Testarea de Stat.

Ultimele cinci soiuri (Tezaur, Scînteia, Auriu, Stelar și Nicoli) aparțin tipului de dezvoltare umblătoare. În conformitate cu datele tabelui 2, toate depășesc standardul Tezaur. Toate acestea sunt competitive și solicită condițiile actuale de producție.

Soiul Radana este oarecum inferior în ceea ce privește productivitatea, datorită faptului că se maturează și se coace mai devreme decât alte soiuri. În 2020, condițiile climatice s-au dezvoltat în așa fel încât precipitațiile au scăzut după maturare. Soiul dat a fost în condiții mai aspre și nu a realizat potențialul lui. Dar, în general, are productivitatea înaltă. Producerea are nevoie de soiuri cu perioade diferite de coacere.

Pe baza datelor testării competiționale a soiurilor, 2 noi linii perspective grâului comun de toamnă, sub denumirea Odor și Belșug, sunt pregătite pentru transmiterea la testare în Comisia de Stat pentru anul 2021.

Conform datelor studiilor câmpului de concurs pentru orzul de toamnă în anul 2020, a fost aleasă linia nr 18. Această linie, numită Nicoli, va fi transmisă la testarea în Comisia de Stat în anul 2021. Primele cinci soiuri prezentate în tabel se referă la tipul de dezvoltare de iarnă.

Soiurile Radana , BT-14/02 sunt la fel productive ca soiuri Brumar și Elegant.

În anul de raportare 2020/2021, cele mai multe (15) soiuri omologate și perspective de grâu comun și orz de toamnă(5) au fost înmulțite în verigile primare ale producerii de semințe (CMD -1, CMD -2, R -1, R-2).

În general, din 17,9 ha din suprafața totală, 27590 kg semințe au fost produse în greutatea buncerului, care, după curățare și certificare, au fost vândute fermierilor din Republica Moldova. În primul rând, acestea sunt soiuri precum Meleag, Căpriana, Vestitor, Talisman, Rod, Fenix. Pentru recolta din 2021 pentru cele mai perspective 10 soiuri de creștere a grâului de toamnă ale Institutului, în diferite zone ale republicii, au fost stabilite teste de producție a soiurilor.

În 2020, orzul de toamnă a fost cultivat pe o suprafață de 25 de hectare și a primit 53.850 de tone de semințe (greutatea buncerului). Semințele au fost curățate și unele dintre ele au mers pentru însămânțare, iar unele dintre semințe au fost vândute fermierilor din țara noastră. Secția de ameliorare, producere de semințe primare și tehnologii de cultivare ale plantelor cerealiere păioase participă activ la dezvoltarea și competiția de proiecte la reproducerea și producerea de semințe în cadrul competițiilor naționale pe această temă.

6. Diseminarea rezultatelor obținute în formă de publicații

1. Постолати А. Специфика селекции адаптивных сортов различных экотипов Tr. aestivum L. в условиях Бельцкой степи. În r. Știința agricolă. Chișinău, 2019, №1, p.28-33.

2 .Postolati A., Kunz Karolina, Rudoi Marina. Potențialul productiv și stabilitatea lui la soiurile de grâu comun de diferită proveniență ecolo geografică. În r.Akademos. Chișinău, 2019, №2, p.63-66

3.Постолати А., Плешка А., Рудой Марина. Количественные признаки и их вариабильность у сортов озимой мягкой пшеницы различных экотипов. Сборник материалов научно-практической конференции "Știință și inovațiile la Nordul Republicii Moldova: probleme, realizări, perspective". Mun. Bălți 2019, p.75-78.

4.Постолати А., Рудой М. Сорт озимой мягкой пшеницы полуинтенсивного экотипа Savant (Хозяйственно-биологические особенности) - Conferința Națională cu participare internatională „Știință în Nordul Republicii Moldova: realizări, probleme, perspektive” Bălți, 2020, p.133-135.

5. Постолати А.А., Рудой М. Генофонд и исходный материал для создания адаптивных сортов *Tr. aestivum* L. в аридных условиях их возделывания. Сборник материалов научно-практической конференции Института Генетики АН РМ 2020. (*Publicația este amânată până în 2021).
6. Постолати А.А., Рудой М. Продолжительность вегетации и продуктивность у разных сортов озимой мягкой пшеницы в экологических условиях Республики Молдова. Сборник материалов научно-практической конференции, посвященной 90летию Молдавской НИИ сельского хозяйства, Тирасполь 2020, с.327-329.
7. Кишка М., Плешка А. Селекция озимого ячменя на увеличение адаптивного потенциала. В: Сб.материалов научно-практической конференции Украинского НИИ растениеводства (Харьков) посв. 140-летию со дня рождения академика Юрьева “Повышение эффективности селекции и растениеводства в современных условиях.” Харьков, 2019.
8. Кишка М., Плешка А. Tezaur – продуктивный полуозимый сорт озимого ячменя. В: Сб.материалов научно-практической конференции Бельцкого филиала АН Республики Молдова. “Știința și inovațiile în Nordul Republicii Moldova: probleme, realizări, perspective,” mun. Bălți, 2019, p.70-72.
9. Кишка М., Плешка А. Пластичность и стабильность некоторых сортов озимого ячменя. В: Сб.материалов научно-практической конференции Бельцкого филиала АН Республики Молдова. “Științe și inovațiile în Nordul Republicii Moldova: probleme, realizări, perspective,” mun. Bălți, 2019, p.68-70.
10. Возиян В., Кишка М. Перспективные сорта озимого ячменя Бельцкой селекции. Сборник материалов научно-практической конференции, посвященной 90летию Молдавского НИИ сельского хозяйства, Тирасполь 2020.
11. Кишка М., Кречун И. Биологическая характеристика нового сорта озимого ячменя Радана. Информационный бюллетень ВПРС МОББ. Международный Научный Симпозиум «Защита растений - достижения и перспективы», Кишинев 2020, ст.331-333.
12. Возиян И., Кишка М. Направление и результаты селекции озимого ячменя в условиях Бельцкой степи.// Materialele Conferinței Internaționale “ Direcțiile de modernizare a cercetărilor ameliorative și tehnologice la culturile cerealiere și leguminoase,” Bălți, 2021. P. 7-12.

13. Кишка М., Возян В. Биологическая характеристика и хозяйственныe особенности ярового ячменя “Оребел.”// Materialele Conferinței Internaționale “ Direcțiile de modernizare a cercetărilor ameliorative și tehnologice la culturile cerealiere și leguminoase,”Bălți, 2021. P. 32-35.
14. Постолатий А. Агробиологические особенности озимой пшеницы и возможности ее адаптации к нестабильным экологическим условиям Республики Молдова (краткий обзор).// Materialele Conferinței Internaționale “ Direcțiile de modernizare a cercetărilor ameliorative și tehnologice la culturile cerealiere și leguminoase,”Bălți, 2021. P. 53-62.
15. Постолатий А., Рудой М. Специфика использования генетических ресурсов в селекционной работе по озимой мягкой пшенице в Республике Молдова.// Materialele Conferinței Internaționale “ Direcțiile de modernizare a cercetărilor ameliorative și tehnologice la culturile cerealiere și leguminoase,”Bălți, 2021. P. 63-70.
16. Постолатий А., Рудой М. Aport и Clasic – новый шаг в селекции молдавских адаптивных сортов озимой пшеницы.// Materialele Conferinței Internaționale “ Direcțiile de modernizare a cercetărilor ameliorative și tehnologice la culturile cerealiere și leguminoase,”Bălți, 2021. P. 71-78.

Diseminarea rezultatelor obținute în formă de prezentări (comunicări, postere, teze/rezumate/abstracte) la foruri științifice

1. Постолати А., Плешка А., Рудой Марина. Количественные признаки и их вариабельность у сортов озимой мягкой пшеницы различных экотипов. Сборник материалов научно-практической конференции "Știință și inovațiile la Nordul Republicii Moldova: probleme, realizări, perspective". Mun. Bălți 2019, p.75-78.
- 2.Постолати А., Рудой М. Сорт озимой мягкой пшеницы полуинтенсивного экотипа Savant (Хозяйственно-биологические особенности) - Conferința Națională cu participare internațională „Știință în Nordul Republicii Moldova: realizări, probleme, perspektive” Bălți, 2020, p.133-135.
- 3.Постолати А.А., Рудой М. Генофонд и исходный материал для создания адаптивных сортов Tr. aestivum L. в аридных условиях их возделывания. Сборник материалов научно-практической конференции Института Генетики АН РМ 2020. (*Publicația este amânată până în 2021).
4. Постолати А.А., Рудой М. Продолжительность вегетации и продуктивность у разных сортов озимой мягкой пшеницы в экологических условиях Республики Молдова. Сборник материалов научно-практической конференции, посвященной 90летию Молдавской НИИ сельского хозяйства, Тирасполь 2020, с.327-329.я
- 5.Кишкa M., Плешка A. Селекция озимого ячменя на увеличение адаптивного потенциала. В: Сб.материалов научно-практической конференции Украинского НИИ растениеводства (Харьков) посв. 140-летию со дня рождения академика Юрьева “Повышение эффективности селекции и растениеводства в современных условиях.” Харьков, 2019
6. Кишкa M., Плешка A. Tezaur – продуктивный полуозимый сорт озимого ячменя. В: Сб.материалов научно-практической конференции Бельцкого филиала АН Республики Молдова. “Științe și inovațiile ia Nordul Republicii Moldova: probleme, realizări, perspective,”mun.Bălți,2019,p.70-72.
7. Кишкa M., Плешка A. Пластичность и стабильность некоторых сортов озимого ячменя. В: Сб.материалов научно-практической конференции Бельцкого филиала АН Республики Молдова. “Științe și inovațiile ia Nordul Republicii Moldova: probleme, realizări, perspective,”mun. Bălți, 2019, p.68-70.
8. Возиян B., Кишкa M. Перспективные сорта озимого ячменя Бельцкой селекции. Сборник материалов научно-практической конференции, посвященной 90летию Молдавского НИИ сельского хозяйства, Тирасполь 2020.
9. Возиян B., Кишкa M. Повышение засухоустойчивости.
10. Кишкa M., Кречун И. Биологическая характеристика нового сорта озимого ячменя Радана. Информационный бюллетень ВПРС МОББ. Международный Научный Симпозиум « Защита растений - достижения и перспективы», Кишинев 2020, ст.331-333.

7. Protecția rezultatelor obținute în formă de obiecte de proprietate intelectuală

Pe toate soiurile de grâu de toamnă și orz de toamnă, încadrate în acest proiect sunt brevetate în Republica Moldova.

8. Materializarea rezultatelor obținute

Pe baza rezultatelor obținute în cercetarea acestui proiect, a fost publicată o serie de lucrări științifice „Direcțiile de modernizare a cercetărilor ameliorative și tehnologice la culturile cerealiere și leguminoase”. Republica Moldova, Bălți, 2021

9. Dificultățile în realizarea proiectului

Finanțarea lucrărilor efectuate și a salariilor execuțanților acestui proiect au fost amânate cu 5 luni în a doua jumătate a anului 2020 și cu mai mult de 7 luni în 2021.

10. Concluzii

- 1.La Institut, pe baza unei selecții direcționate a formelor parentale prin hibridizare, a fost creat un material bogat pentru grâu și orz de toamnă, care este actualizat și completat în fiecare an. În diferite unități de reproducere, materialul este supus studiului, evaluării și selectării celor mai bune linii în funcție de modelul de soi dezvoltat la institut. Etapa finală este testarea competitivă a soiurilor, care include 74 de numere dintre cele mai perspective linii de reproducere pentru grâul de toamnă și 40 de numere pentru orz de toamnă.**
- 2. Pe baza rezultatelor unui studiu de 3 ani, în anul de raportare, au fost selectate 2 linii de perspectivă la grâul comun de toamnă sub denumirea Odor și Belșug și o linie de perspectivă la orzul de toamnă sub denumirea Nicoli, care au fost pregătite și transmise în Comisia de Stat a Republicii Moldova pentru anul 2021.**
- 3. Pentru ameliorarea și producerea semințelor primare de grâu și orz de toamnă, experimentele de teren, pentru anul 2021 au fost stabilite calitativ și pe deplin. În această perioadă, plantele au crescut în mod normal și s-au dezvoltat până la o fază de 1-2 frunze. O etapă serioasă urmează - iernarea plantelor de grâu de toamnă și mai ales, a orzului de toamnă. Condițiile favorabile din primăvara și vara anului 2021 au contribuit la dezvoltarea foarte bună a plantelor și la acumularea unei recolte bogate, care este în curs de recoltare.**

Conclusions:

1. On the basis of breeding parental forms by hybridization, a rich source material for winter wheat and winter barley was created, which is updated and supplemented every year. Stating evaluation and selection of the best numbers is done according to the variety model developed in the institute. The final stage includes trials for 74 numbers of the most promising breeding lines for winter wheat and 40 numbers for winter barley.
2. Based on the results of a 3-year study, in the reporting year, 2 promising lines for winter wheat under the varietal name Odor and Belşug were selected and 1 promising line for winter barley under the varietal name Nicoli were being prepared for transfer to the State Commission for Variety Trials of the Republic of Moldova in 2021.
3. Field experiments have been qualitatively and fully laid down since the fall of 2020 the field of 2021.

Conducătorul de proiect Postolati Alexei

Data: 2.09.2021

Executarea devizului de cheltuieli, conform anexei nr. 2.3 din contractul de finanțare
Cifrul proiectului: 20.70086.10/COV

Conducătorul organizației *Boneleem* Boincean Boris

Contabil şef Stadnic Ludmila

Conducătorul de proiect Postolati Alexei

Componența echipei proiectului

Cifrul proiectului

Echipa proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului) 2020						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1.	Postolati Alexei	1937	Doctor în șt. agricole	12 luni	01.06.20	30.06.21
2.	Chișca Maria	1951	Doctor în biologie	12 luni	01.06.20	30.06.21
3.	Rudoi Marina	1978	f/g	12 luni	01.06.20	30.06.21
4.	Creciu Igor	1992	f/g	12 luni	01.06.20	30.06.21
5.	Vinogradschi Eugenia	1990	f/g	4,5 luni	01.06.20	15.10.20
6.						
7.						

Modificări în componența echipei pe parcursul anului 2020-2021					
Nr	Nume, prenume	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării
1.	Postolati Alexei	1937	Doctor în șt. agricole	12 luni	01.06.20
2.	Chișca Maria	1951	Doctor în biologie	12 luni	01.06.20
3.	Rudoi Marina	1978	f/g	12 luni	01.06.20
4.	Creciu Igor	1992	f/g	12 luni	01.06.20
5.	Vinogradschi Eugenia	1990	f/g	4,5 luni	01.06.20
6.	Guțu Costel	1993	f/g	1,5 luni	15.10.20
7.					

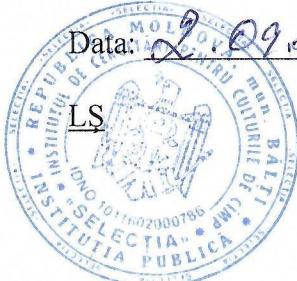
Conducătorul organizației *Boncean* Boincean Boris

Contabil șef *Crăciun* Stadnic Ludmila

Conducătorul de proiect *Alex* Postolati Alexei

Data: *29.09.2021*

LS

INFORMAȚIE SUPLIMENTARĂ

1. **Nu se vor fi examineate** rapoartele incomplete, fără toate semnăturile și parafa instituției și care nu corespund cerințelor de tehnoredactare (pct. 7).
  2. Neprezentarea rapoartelor științifice finale sau prezentarea rapoartelor ce nu corespund cerințelor, admite sancțiuni.
  3. Rapoartele științifice finale privind implementarea proiectelor ce implică activități de cercetare **pe animale** vor fi însoțite de avizul Comitetului de etică național/instituțional în corespondere cu HG nr.318/2019 *privind aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Comitetului național de etică pentru protecția animalelor folosite în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice* (https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=115171&lang=ro).
  4. Rapoartele științifice finale privind implementarea proiectelor ce implică activității de cercetare **pe subiecți umani** vor fi însoțite de avizul Comitetului instituțional de etică a cercetării, în corespondere cu prevederile *Convenției europene pentru protecția drepturilor omului și a demnității ființei umane față de aplicațiile biologiei și medicinei*, adoptată la Oviedo la 04.04.1997, semnată de către RM la 06.05.1997, **ratificată prin Legea nr. 1256-XV din 19.07.2002, în vigoare pentru RM din 01.03.2003** și a protoalelor adiționale.
  5. Nu pot fi prezentate informații identice la compartimentele 6, 7, 8 și 9 în Rapoartele anuale ale mai multor proiecte.
  6. Se acceptă publicațiile în care expres sunt stipulate datele de identificare ale proiectului (denumire și cîrful) și care sunt indexate în IBN.
7. **Cerințe de tehnoredactare a Raportului:**
- a) Se va exclude textul în culoare roșie (modelul raportului, Anexa 1, 1A și 1B) din raportul final, întrucât reprezintă precizări referitor la informația solicitată (de ex. *denumirea și cîrful, perioada de implementare a proiectului, anul/anii; nume, prenume; etc.*).
  - b) Câmpurile cu mențiunea „*după caz*” se completează dacă sunt rezultate ce se încadrează în activitățile respective. În absența rezultatelor, câmpurile rămân **necompleitate (ne se exclud rubricile respective)**.
  - c) Raportul se completează cu caractere TNR – 12 pt, în tabelele referitor la buget și personal – 11 pt; interval 1,15 linii; margini: stânga – 3 cm, dreapta – 1,5 cm, sus/jos – 2 cm.
  - d) Copertarea se va face după modelul european – spirală.